

SIKKERHETSDATABLAD

TOPCRETE NANO

Revisjonsdato: 03.09.2009

1. IDENTIFIKASJON AV KJEMIKALIET OG ANSVARLIG FIRMA

Kjemikaliet navn	TOPCRETE NANO
Produkt type	Lim
Revisjonsdato	03.09.2009
Nødtelefon	Giftinformasjonssentralen: 22 59 13 00
Produsent, importør	ADDA BYGGKJEMI A/S Gråterudveien 26 3036 DRAMMEN Telefon: +47 32 26 09 99 Fax: +47 32 26 09 98
Land	Norge
Internett	www.adda.no
E-post	mail@adda.no
Deklarasjons-nr	110851
Artikkel-nr	L28
Kjemikaliet bruksområde	Fliselim, sparkelmasse
Utarbeidet av	Delia B. Karlsen

2. VIKTIGSTE FAREMOMENTER

Faresymboler

IRRITERENDE

Farebeskrivelse

Fare for alvorlig øyeskade. Produktet irriterer luftveiene og huden. Ved tilsetning av vann vil stoffet virke etsende på hud og øyne. Kan gi allergi ved hudkontakt.

3. STOFFBLANDINGERS SAMMENSETNING OG STOFFENES KLASIFISERING

Ingrediens	Einecs nr	CAS nr	Vekt-%	Klass.	R-setninger
Fyllstoff og Additiver			60-100	IK,IK	
Portland Sement	266-043-4	65997-15-1	30-60	Xi	37/38-41-43

Tegnforklaring

R-setningenes fullstendige ordlyd finnes i seksjon 16. Tx=Meget Giftig, T=Giftig, C=Etsende, Xn=Helseskadelig, Xi=Irriterende, IK=Ikke klassifiseringspliktig, E=Eksplosiv, O=Oksyderende, Fx=Ekstremt brannfarlig, F=Meget brannfarlig, N=Miljøskadelig.

Ingredienskommentarer

CAS.nr. 65997-15-1: klass: Europeisk Sementforening. Cem-bureau

Kjemisk beskrivelse:

Sement i tørr tilstand består vesentlig av: $3\text{CaO}\cdot\text{SiO}_2$, $2\text{CaO}\cdot\text{SiO}_2$, $3\text{CaO}\cdot\text{Al}_2\text{O}_3$.

$4\text{CaO}\cdot\text{Al}_2\text{O}_3\cdot\text{Fe}_2\text{O}_3$, CaSO_4 og MgO . Det foreligger videre små mengde av alkalier, kalk og klorider sammen med spor av kromforbindelser. Andre metaller vil også foreligge som sporelementer.

Sementen er tilsatt jernsulfat for å redusere 6-verdige kromsalter til 3- verdige som reduserer helserisikoen vesentlig.

Fyllstoffer og andre ingredienser er ikke farlig for helse, miljø eller brann.

Sementen er dekontaminert, og risikoen for utvikling av allergisk kromeksem er minimal.

4. FØRSTEHJELPSTILTAK

Annen informasjon

Unngå å gni støv og våt masse på hud og øyne. Fjern den skadede fra forurenset område. Forurensete klær fjernes straks. Ved tvil eller ved vedvarende symptomer- søk legehjelp. Gi aldri noe å drikke til en bevisstløs person.

Innånding

Ut av støvsonen og til frisk luft. Kontakt lege ved vedvarende irritasjon.

SIKKERHETSDATABLAD

TOPCRETE NANO

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 03.09.2009

Hudkontakt	Fjern tilsølte klær. Skyll godt med vann.
Øyekontakt	VIKTIG:Skyll med vann i minst 15 min. Skyll grundig med rikelig vann. Løft øyelokkene fra øyeeplet for å oppnå grundig skylling. Oppsøk lege hvis irritasjonen vedvarer.
Svelging	Brekninger må ikke fremkalles. Skyll munnen. Drikk mye vann. Fremkall ikke brekninger. Konsulter lege. Kontakt lege hvis større mengder er inntatt.
Medisinsk informasjon	Opplysninger om kjemikaliers giftighet og behandlinger kan fås ved Giftinformasjonssentralen tlf. 22 59 13 00 Skader forårsaket av vått materiale behandles som brannskade. INNTAK AV PRODUKTET SKAL BEHANDLES SOM ETSESKADE.
Helsekontroll	Generell Helsekontroll.

5. TILTAK VED BRANNSLUKKING

Passende slukningsmidler	Vanntåke, skum, CO2 og Pulver.
Uegnete slukningsmidler	Rettet vannstråle.
Brann og eksplosjonsfarer	Ikke brannfarlig i henhold til lov om brannfarlige varer.
Personlig verneutstyr	Verneklær-slukkevann kan virke etsende på huden og øynene.
Annen informasjon	Flytt beholdere fra brannstedet hvis det er mulig uten risiko. Unngå vann i konsentrert stråle direkte mot brannpunktet.

6. TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Bruk beskrevet verneutstyr. Unngå kontakt med hud. Beskyttelsesklær må benyttes. Unngå at det sølte produktet kommer inn i elver eller drikkevannsforsyninger.
Sikkerhetstiltak for å beskytte miljø	Større mengder vil påvirke vannets surhetsgrad og er skadelig for organismer i vannet. Kontakt SFT ved tvil.
Egnede metoder for skadebegrensning og opprensning	Tørt materiale feies opp eller støvsuges. La vått materiale herde.
Annen informasjon	Tørt materiale feies opp eller støvsuges. La vått materiale herde.

7. HÅNDTERING OG OPPBEVARING

Spesielle egenskaper og farer	Sørg for god ventilasjon ved støvdannelse. Bruk støvfiltermaske. Bruk vernebriller og hansker.
Håndtering	Unngå kontakt med hud, klær og øyne. Unngå støvgenerering. Unngå søl, hud- og øyekontakt. Vask hendene med såpe og vann før spising, røyking eller toalett besøk.
Oppbevaring	Lagres tørt og i lukket emballasje.
Annen informasjon	Vask hendene etter hvert skift, og før spising, røyking eller bruk av toalett.

8. EKSPONERINGSKONTROLL OG PERSONLIG VERNEUTSTYR

Ingrediens	Eines nr	CAS nr	8 timer		Korttid		Type	Anm.	År
			mg/m ³	ppm	mg/m ³	ppm			
Portland Sement	266-043-4	65997-15-1	10				Total	2003	

Administrativ norm anmerkning	Sement har en administrativ norm på respirabelt støvinnhold i arbeidsatmosfære på 5mg/m ³ og totalstøv på 10mg/m ³ . Ved høyere verdier må enten ventilasjon bedres eller åndedrettsvern brukes. Øyespyler tilgjengelig på arbeidsplassen. Personer med allergi bør unngå arbeid med sement.
Begrensning av eksponering på arbeidsplassen	Bruk det nødvendige vernetøy for å unngå hudkontakt med vått og fuktig materiale.
Åndedrettsvern	Bruk støvfiltermaske kl. P2 ved arbeidsoperasjoner som medfører støvutvikling
Øyevern	Bruk støvtette vernebriller dersom det er risiko for kontakt med øynene.
Håndvern	Bruk vernehansker av: Naturgummi, neopren eller PVC.
Annet hudvern enn håndvern	Øyevern, øyespylemuligheter og hansker og egnede verneklær/-masker..
Annen informasjon	Tar straks av alle klær som er blitt våte eller tilsølte. Ved bruk av produktet, unngå å spise, drikke og røyke.

9. FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

SIKKERHETSATABLAD

TOPCRETE NANO

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 03.09.2009

Form	Pulver
Farge	Grått
Lukt	Luktfritt
Tetthet	0,8 g/cm ³
Løselighet i vann	Delvis løslig
Damptrykk	IK
Tenn temperatur	IK
Damp tetthet (luft=1)	IK
Flammepunkt	°C

10. STABILITET OG REAKTIVITET

Forhold som skal unngås	Produktet er stabilt under normale forhold.
Stoffer som skal unngås	Fliselimet reagerer med vann under varmeutvikling og danner alkaliske oppslemminger som etterhvert stivner.
Farlige spaltnings- produkter	Ingen farlige spaltningsprodukter kjent.

11. OPPLYSNINGER OM HELSEFARE

Innånding	Topcrete Nano støv kan virke irriterende på luftveiene.
Hudkontakt	Våt Topcrete Nano og Topcrete Nano støv kan virke irriterende. Ved langvarig og gjentatt kontakt med hud kan allergi oppstå.
Øyekontakt	Våt Topcrete Nano og Topcrete Nano støv kan virke irriterende.
Svelging	Våt Topcrete Nano og Topcrete Nano støv kan virke irriterende.
Akutte og kroniske skadevirkninger	Hyppig eller gjentatt innånding av støv kan medføre lungeskade. Eksem som følge av (krom) allergi sees i sammenheng med hudkontakt-.
Allergi	Kan utvikle varige allergiske reaksjoner i huden ved jevnlig og langvarig hudkontakt hos disponerte personer.
Mutagene effekter	Ikke kjent
Kreft	Ikke kjent
Reproduksjons- skade effekter	Ikke kjent
Annen informasjon	Støv: Høye støvkonsentrasjoner kan irritere hud, øyne og luftveier. Støv reagerer med fuktighet på hud og slimhinner til etsende kalsiumhydroksid. Fuktig/vått materiale: Virker etsende på hud, øyne og slimhinner. Gjentatt eller langvarig kontakt kan medføre kronisk irritasjon. Kromatinnholdet i sement er sterkt redusert så risikoen for utvikling av allergisk kromeeksem er minimal.

12. ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

Økotoksisitet	LC50 verdi for giftighet i vann er ikke påvist. Innblanding av sement i vann vil imidlertid øke vannets pH-verdi og derfor ha en viss toksisk virkning på livet i vann under gitte forutsetninger.
Mobilitet	Produktet er i pulverform og kan derfor støve noe under bruk eller uhell.
Persistens og nedbrytbarhet	Produktet forventes å være noe bionedbrytbar.
Bioakkumulasjons- potensiale	Produktet vil ikke ha potensiale for bioakkumulering.
Andre skadevirkninger	Ingen tilgjengelig informasjon.
Annen informasjon	Forhindre at materialet tømmes i kloakk.

13. FJERNING AV KJEMIKALIEAVFALL

Generelt	Utstyr rengjøres i vann før sementen herder. Ellers ingen spesielle forholdsregler. Utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn ikke tillatt. Gjenvinn og regenerer eller resirkuler, hvis mulig. Pulveret samles opp i tett pose og leveres til godkjent fylling. Ventiler til friskluft. Avfall skal disponeres på en forsvarlig måte og leveres til godkjent behandlings- eller mottaksstasjon. For nærmere informasjon om forsvarlig håndtering, kontakt , kontakt NORSÅS tlf 40618200
Avfallsgrupper	Ikke spesial avfall hverken i tørr form ell som mørtel/betong
Emballasje	Tomme sekker: EAK-kode 15 01 01 (papir og pap)

14. OPPLYSNINGER OM TRANSPORT

SIKKERHETSATABLAD

TOPCRETE NANO

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 03.09.2009

UN nummer	Ingen
ADR/RID- Klasse	Ingen
IMDG- Klasse	Ingen
Flammepunkt	°C
IATA- klasse	Ingen
Annen transport- informasjon	Ikke farlig gods ifølge ADR.

15. OPPLYSNINGER OM LOVER OG FORSKRIFTER

Faresymboler

IRRITERENDE

Ingredienser på etiketten

Fyllstoff og Additiver 60-100, Portland Sement 30-60

R-setninger

R-37/38 Irriterer luftveiene og huden.
R-41 Fare for alvorlig øyeskade.
R-43 Kan gi allergi ved hudkontakt.
Ved tilsetning av vann vil stoffet virke etsende på hud og øyne. Inneholder sement. Sement gir en sterk basisk reaksjon med vann og kroppsvæsker.

S-setninger

OPPBEVARES UTILGJENGELIG FOR BARN.
S-22 Unngå innånding av støv.
S-24/25 Unngå kontakt med huden og øynene.
S-26 Får man stoffet i øynene; skyll straks grundig med store mengder vann og kontakt lege.
S-37/39 Bruk egnede vernehansker og vernebriller/ansiktsskjerm.

Referanser

REFERANSER
LITTERATURREFERANSER: SAX'S dangerous properties of industrial materials - 10th Edition.
Oversatt fra original SDS
fra produsent. REFERANSELISTER: Norsk stoffliste (Statens forurensningstilsyn, Arbeidstilsynet, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)). Administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære (Arbeidstilsynet, best. nr. 361). Transport av farlig gods: ADR, IATA, IMDG. Forskrifter om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier.
EU-DIREKTIVER
EU DIREKTIVER: Klassifisering og merking ihht. 1999/45/EC Dangerous Preparations Directive. Klassifisering og merking ihht. 2001/58/EC. Klassifisering og merking ihht. 2004/73/EC. Klassifisering og merking ihht. 2006/15/EC.
LOVER OG FORSKRIFTER
Forskrift om utarbeidelse og distribusjon av helse-, miljø- og sikkerhetsdatablad for farlige kjemikalier AT 548 (N). Forskrift om bruk av personlig verneutstyr på arbeidsplassen AT 524 (N). Administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære Veiledning AT 361 (N). Forskrift om vern mot eksponering for kjemikalier på arbeidsplassen (Kjemikalieforskriften) AT 566 (N). Orientering om beregning av korrigert yrkeshygienisk luftbehov (YL- tall) AT 583 (N). Forskrifter om helsefare-brannfare-,eksplosjonsfare-,miljøfaremerking med veiledning, inkl. YL-merking, 2002. Norsk stoffliste (SFT, Arbeidstilsynet, DSB, Oljedirektoratet) av 2002. Administrative normer, best.nr.361(2003) Arbeidstilsynets brosjerer om verneutstyr inkl. åndedrettsvern (best.nr. 539). Norske og svenske hanskeguider. Forskrift om farlig avfall, nr. 1817 (2003) transport av farlig goods:ADR, RID,IMG(), IATA (2004).

16. ANDRE OPPLYSNINGER AV BETYDNING FOR HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Relevante risiko setninger angitt i seksjon 3

R-37/38 Irriterer luftveiene og huden.
R-41 Fare for alvorlig øyeskade.
R-43 Kan gi allergi ved hudkontakt.

SIKKERHETSDATBLAD

TOPCRETE NANO

Fortsettelse fra forrige side

Revisjonsdato: 03.09.2009

Leverandørens anmerkninger	Informasjonene baseres på vår nåværende kunnskap og er derfor ingen garanti for spesielle egenskaper.
Første gang utgitt	30.09.2008
Erstatter	30.09.2008
Utskriftsdato	02.10.2009

--- SIKKERHETSDATBLAD i henhold til EC-regulations 1907/2006, direktiv 67/548/EEC(2006/121/EC), 99/45 EC ---